

GEMEENTE
Schagen

Document	Archeologisch Advies
Plangebied	Bestemmingsplan Natuurpark De Bongerd, Tuitjenhorn, gemeente Schagen
Adviesnummer	18097
Opsteller	Drs. C.M. Soonius (regio archeoloog)
Datum	24-04-2018

Advies	Vrijgeven.
Vervolgtraject	Handhaven dubbelbestemming Waarde- Archeologie 4. Geen.

Archeologisch Advies

1. Inleiding

Op verzoek van de gemeente Schagen (contactpersoon: Philippine Brouwer) is gekeken naar het aspect archeologie met betrekking tot het concept Bestemmingsplan Natuurpark de Bongerd¹ in Tuitjenhorn, gemeente Schagen.

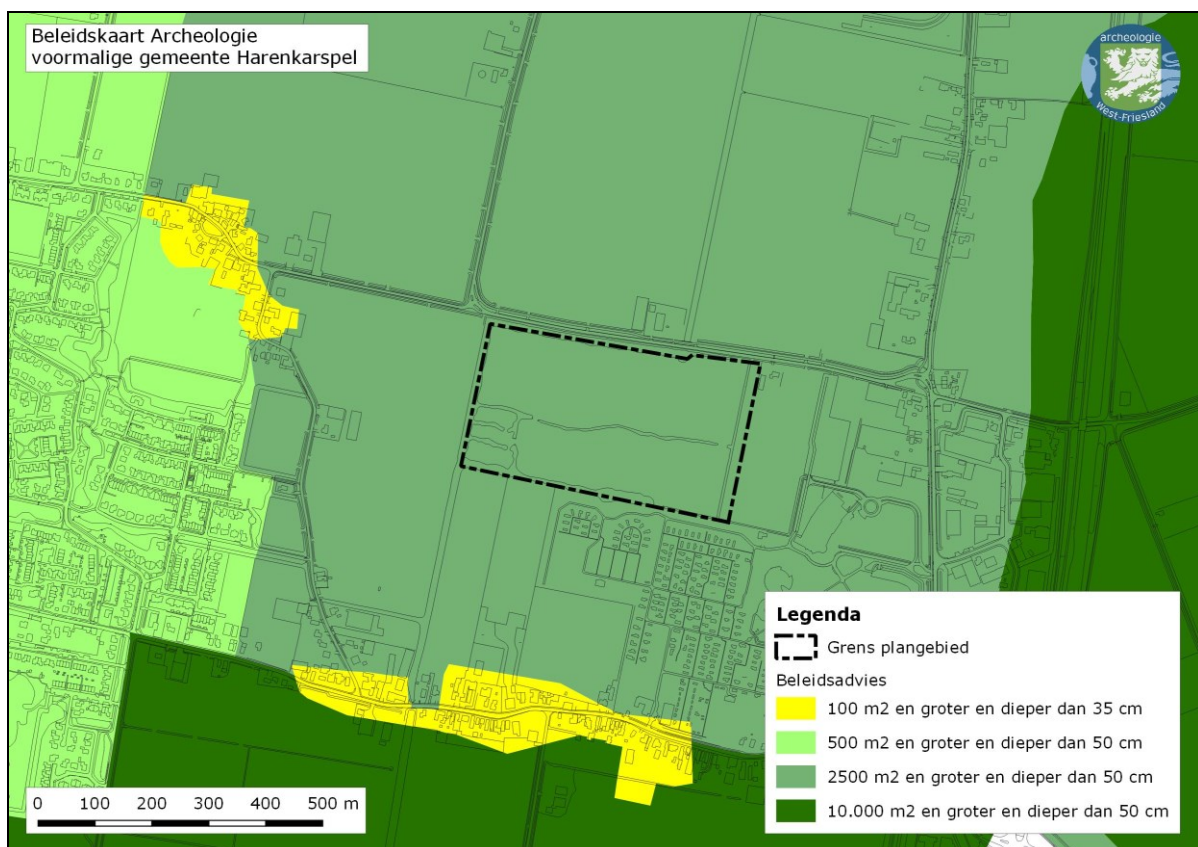
Natuurpark de Bongerd heeft bij de herziening de bestemming 'Recreatie - Verblijfsrecreatie 1' gekregen, inhoudende dat kamperen uitsluitend in de oorspronkelijke vorm mogelijk is. Om innovatie van het kampeergebied mogelijk te maken wordt de bestemming 'Recreatie - Verblijfsrecreatie 1' omgezet naar de bestemming 'Recreatie - Verblijfsrecreatie 2'. Door deze herbestemming zijn nieuwe vormen van kamperen mogelijk en kan Campingpark de Bongerd worden aangepast aan de wensen van nu en de nabije toekomst.

In dit document wordt kort ingegaan op het archeologisch onderzoek dat in het verleden heeft plaatsgevonden en tevens een tekstvoorstel gedaan voor paragraaf 4.4 van het bestemmingsplan.

¹ Bügel Hajema 2018; NL.IMRO.0441.BPREC2009BONGERD-CO01.

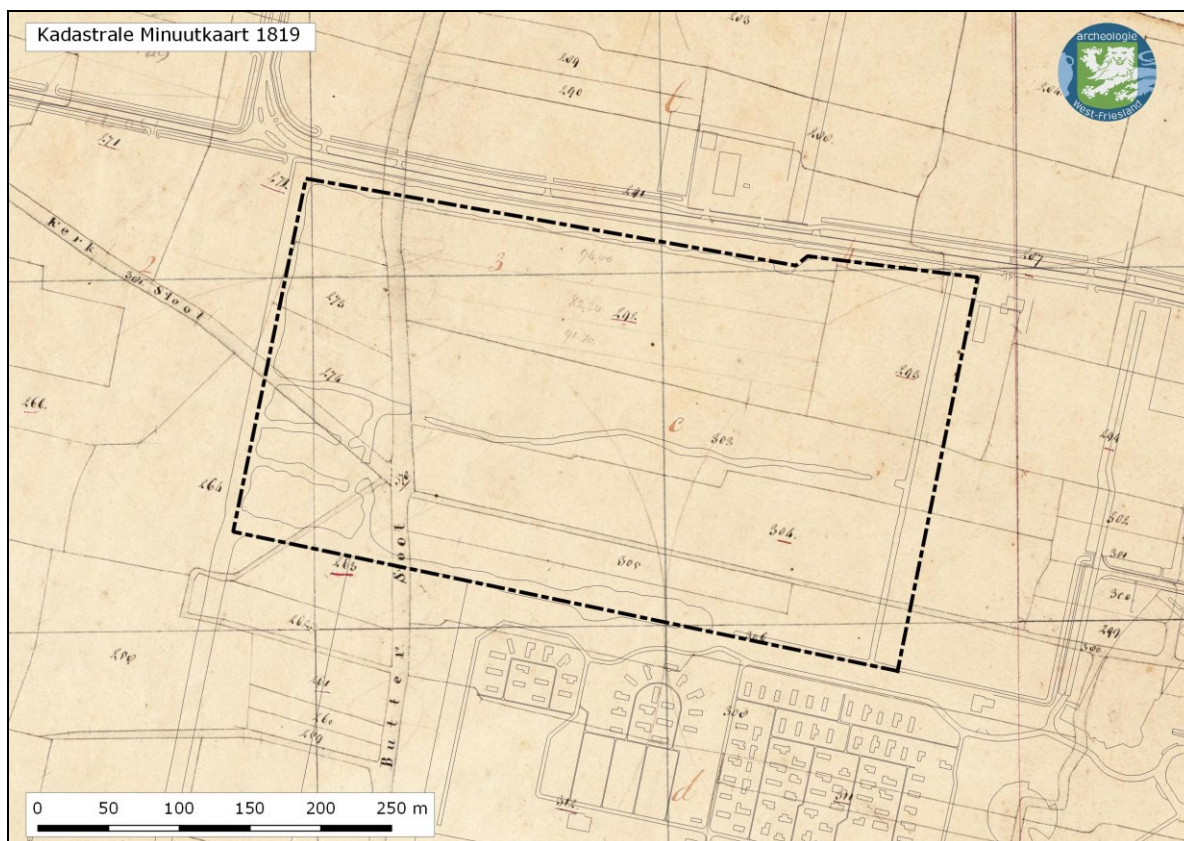
Afbeelding 1. Ligging plangebied op een luchtfoto (rode stippellijn, bron: PDOK).

Afbeelding 2. Ligging plangebied op de Beleidskaart Archeologie (zwarte stippellijn).

2. Beleidskaart Archeologie

In de toelichting van de beleidsnota cultuurhistorie staat aangegeven dat er in het oostelijke deel van de voormalige gemeente Harenkarspel zones voorkomen die sinds de Prehistorie lager en natter liggen dan het westelijke deel.² Voor deze lager zone geldt een middelhoge verwachting. Dit is vertaald in een vrijstellingsgrens van 2.500 m² en dieper dan 50 cm. In het bestemmingsplan is een dubbelbestemming Waarde-Archeologie opgenomen die dezelfde vrijstellingsgrens heeft. Binnen deze zone zijn de bekende terpen als terreinen van zeer hoge waarde aangegeven.

Afbeelding 3. Ligging plangebied geprojecteerd op huidige topografie en Kadastrale minuut uit 1819.

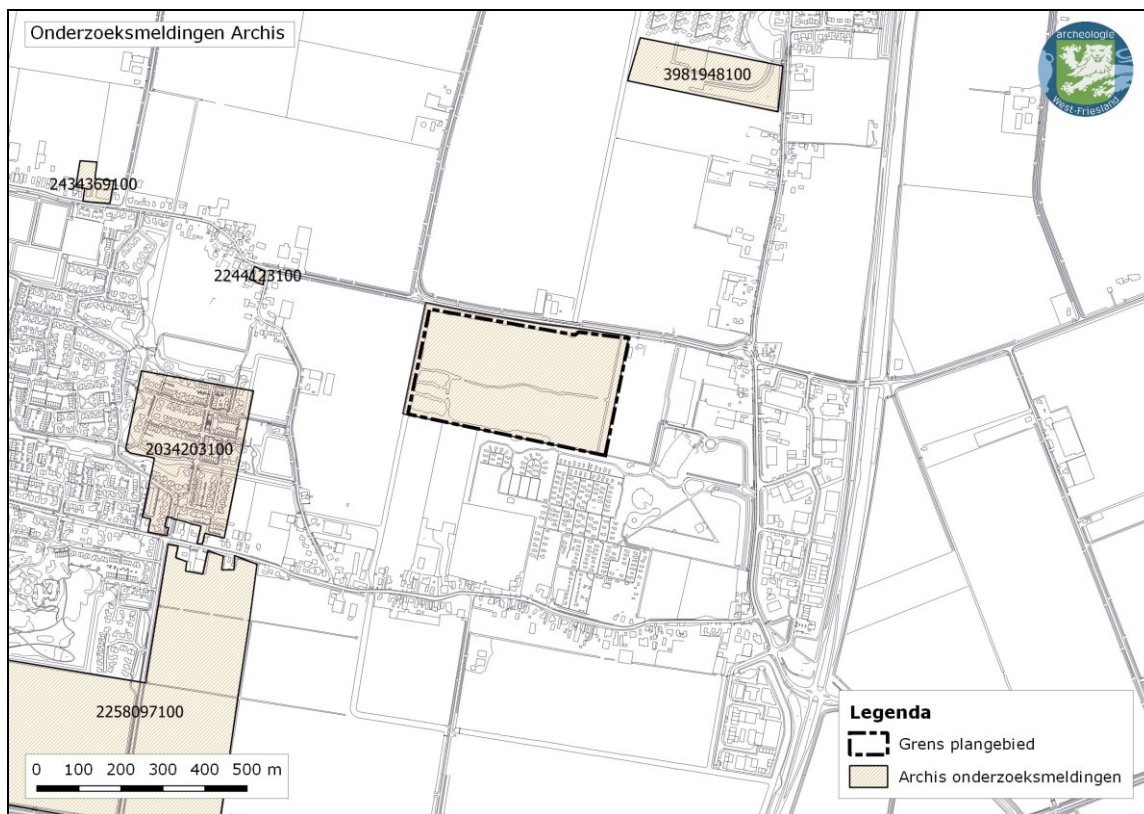
Afbeelding 4. Ligging plangebied (rode stippellijn) op topografische kaart uit 1950 en 1970. De gevolgen van de ruilverkaveling zijn goed zichtbaar.

² Nyst e.a. 2011.

3. Cultuurhistorische achtergrond

Voor het bepalen van de aanwezigheid van bewoningsresten uit de Nieuwe Tijd kan gebruik worden gemaakt van historisch kaartmateriaal. Op de kaart van Dou (1651-1674) staat geen bebouwing of nadere inrichting binnen het plangebied aangegeven. Op de kadastrale minuutkaart uit 1819 (afb. 3) staat eveneens geen bebouwing aangegeven.

De ruilverkaveling het Geestmerambacht is uitgevoerd in de jaren '50 en '60 van de vorige eeuw. Hierbij zijn sloten gedempt, terpen afgegraven en nieuwe wegen aangelegd. Deze ingrepen hebben grote gevolgen gehad voor het bodemarchief (afb. 4). De Kerkslot en Buttersloot aan de westzijde van het plangebied zijn gedempt.

Afbeelding 5. Ligging plangebied (zwarte stippellijn) met Archis onderzoeksmeldingen in de directe omgeving.

4. Archeologisch onderzoek in het verleden

In 2005 en 2006 heeft Hollandia twee archeologische bureauonderzoeken uitgevoerd in het plangebied.³

Op basis van deze bureauonderzoeken worden vindplaatsen uit de Romeinse tijd en Middeleeuwen verwacht. Deze bevinden zich onder een middeleeuws kleidek. Alleen bij grotere graafwerkzaamheden is destijds een archeologisch booronderzoek aanbevolen. Dit heeft niet plaatsgevonden.

Verder geeft Hollandia aan dat: "De geologische situatie doet vermoeden dat het om vondsten gaat die oorspronkelijk op een hoger gelegen, maar inmiddels verdwenen veendek gaat. De kansen op archeologische sporen is daardoor gering, maar de kans op de aanwezigheid van vondsten is reëel."

In 1999 heeft ten behoeve van de woningbouwlocatie Tuitjenhorn (afb. 5) een archeologisch onderzoek plaatsgevonden in de vorm van een bureauonderzoek en een karterend booronderzoek.⁴

³ Floore & Vaars 2005; Vaars & de Koning 2006

Bij het booronderzoek is geen veenlaag of bewoningslaag aangetroffen. De overige onderzoeken zichtbaar op afb. 5 betreffen bureauonderzoeken.

5. Enkele losse opmerkingen bij paragraaf 4.4

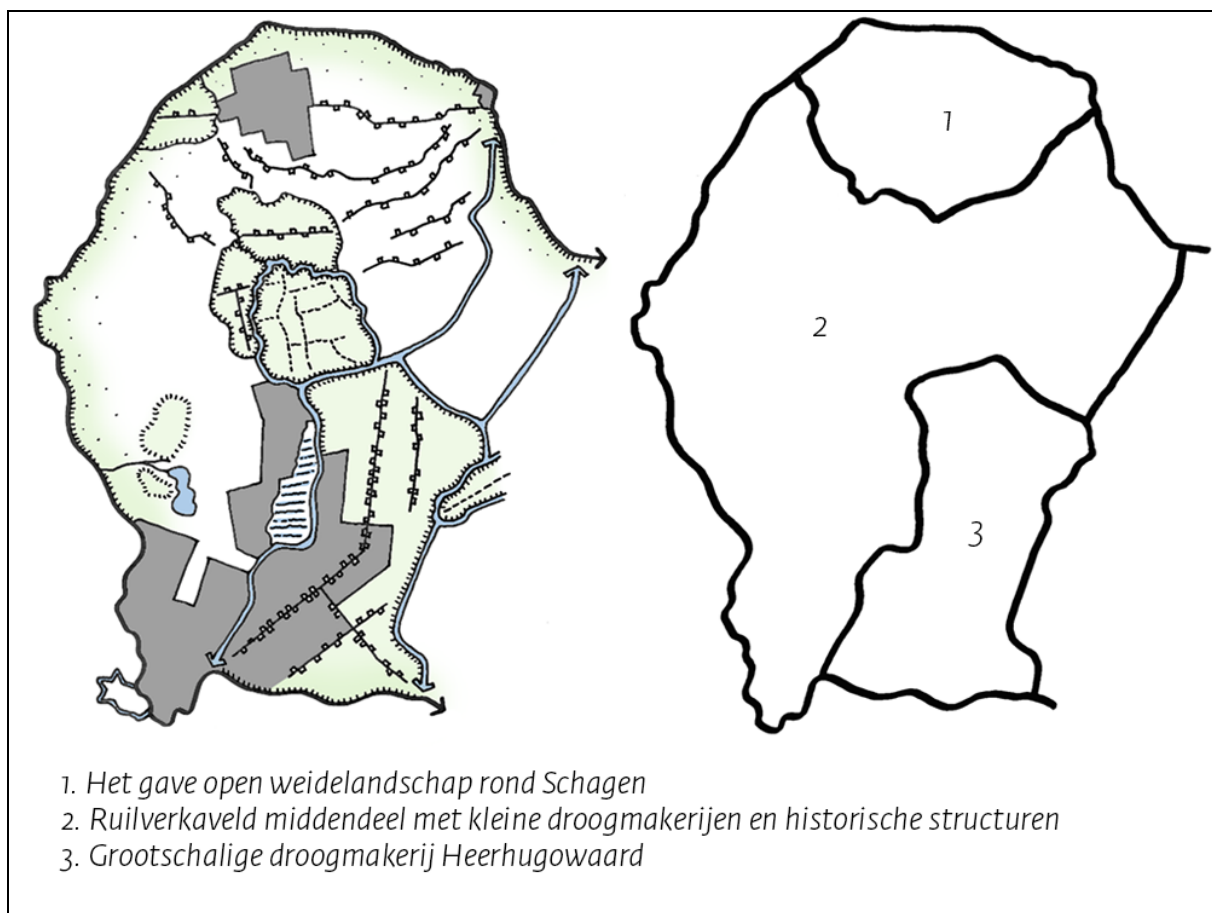
Omgevingswet gaat in 2021 (of nog later) in. Tot dan geldt een overgangsregeling.

Bij plannen groter dan 2.500 m² en dieper dan 50 cm dient een Archeologische Quickscan vervaardigd te worden. In een dergelijke quickscan worden de geplande ingrepen afgezet tegen de te verwachten waarden.

In de tekst wordt de Leidraad uit 2010 gebruikt. In april 2018 is de nieuwe leidraad vastgesteld. Op de website <https://leidraadlc.noord-holland.nl/ensembles/west-friesland-west/> is een en ander terug te vinden over West-Friesland-west.

Het plangebied Natuurpark de Bongerd ligt in het ruilverkavelde middendeel van het ensemble West-Friesland-west (afb 6).

De conclusie in paragraaf 4.4.3 is correct verwoord.

Afbeelding 6. Cultuurhistorische indeling (Bron: Leidraad Landschap en Cultuurhistorie 2018).

6. Conclusie & advies

Grote bodemversturende ingrepen (graven waterpartijen) zijn niet voorzien.

Archeologie West-Friesland adviseert de voorgenomen ingrepen vrij te geven met betrekking tot het aspect archeologie.

⁴ Soonius 1999: Archis onderzoeksmelding 2034203100.

De dubbelbestemming Waarde-Archeologie dient te worden gehandhaafd ter bescherming van eventueel aanwezige archeologische resten onder het laatmiddeleeuwse kleidek.

7. Bronnen

Archis 3.0

Bügel Hajema, 2018. Bestemmingsplan Natuurpark de Bongerd (concept). Gemeente Schagen. NL.IMRO.0441.BPREC2009BONGERD-CO01.

Vaars, J.P.L & P.M. Floore, 2005. Archeologisch booronderzoek Campingpark de Bongerd, Tuitjenhorn, gemeente Harenkarspel. *Hollandia reeks nr. 68*. Hollandia Archeologen, Zaandijk.

Nyst, C.L., E.J. van Rooijen & J.M. van der Veen, 2011. *Beleidsnota Cultuurhistorie Gemeente Harenkarspel*, Stichting Cultuurcompagnie Noord-Holland, Alkmaar.

Provincie Noord-Holland, 2018. Prachtlandschap Noord-Holland. Leidraad Landschap en Cultuurhistorie 2018. (<https://leidraadlc.noord-holland.nl>).

Soonius, C. M., 1999. Woningbouwlocatie Tuitjenhorn en Warmenhuizen, gemeente Harenkarspel; een Aanvullende Archeologische Inventarisatie (AAI). *RAAP-rapport 475*. RAAP Archeologisch Adviesbureau. Amsterdam.

Vaars, J.P.L & J. de Koning, 2006. Tweede archeologisch bureauonderzoek Campingpark de Bongerd, Tuitjenhorn, gemeente Harenkarspel. *Hollandia reeks nr. 93*. Hollandia Archeologen, Zaandijk.

8. Geldigheid

Indien de (bodemroerende) bouwplannen voor dit project worden gewijzigd na advisering, dan dienen de nieuwe bouwplannen te worden voorgelegd aan Archeologie West-Friesland, zodat deze opnieuw kunnen worden beoordeeld. Het voorgaande advies vervalt daarmee.

Dit archeologisch advies heeft een geldigheid van **2 jaar**. Na verloop van deze periode wordt het advies ongeldig en dient bij ontwikkelingen een nieuw archeologisch advies te worden aangevraagd. Dit geldt ook voor ongewijzigde bouwplannen.

Bovenstaand archeologisch advies is daarmee geldig tot:

24-04-2020